

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ
ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ & ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ

Η Περιφερειακή Ένωση Δήμων (ΠΕΔ) Δυτικής Μακεδονίας διοργάνωσε την 1^η Συνάντηση του Δικτύου Εμπλεκομένων Μερών (Stakeholder Group Meeting) του έργου DeCarb, την Τρίτη 16 Απριλίου στην Κοζάνη.

Η αντιπρόεδρος του ΔΣ της ΠΕΔ κα **Παρασκευή Βρυζίδου**, τόνισε στην εισαγωγική της παρέμβαση ότι το έργο DeCarb αποσκοπεί (α) στην ανταλλαγή εμπειριών ανταλλάξουν εμπειριών σε διεθνή κλίμακα, (β) στον προσδιορισμό στρατηγικών ανάπτυξης που θα μετριάσουν τις επιπτώσεις της απανθρακοποίησης, (γ) στην βέλτιστη αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων κεφαλαίων και χρηματοδοτικών μέσων και (δ) στην προώθηση ενός αποτελεσματικού δημόσιου διαλόγου. Στο πλαίσιο αυτό

τόνισε ότι το συγκεκριμένο έργο αποτελεί μια θετική πρόκληση όχι μόνο για την περιφέρειά μας αλλά και για τις άλλες 41 περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι οποίες στηρίζονταν ή εξακολουθούν να στηρίζονται στον λιγνίτη. Κατά συνέπεια, τόσο τα ευρωπαϊκά όργανα και οι κυβερνήσεις των κρατών-μελών όσο και οι περιφέρειες και οι δήμοι, καλούνται να αναζητήσουν μια κοινωνικά και οικονομικά δίκαιη μετάβαση στη «μετά τον λιγνίτη» εποχή.

Ο Διευθυντής της ΠΕΔ Δυτικής Μακεδονίας, **Δρ. Λευτέρης Τοπάλογλου**, παρουσίασε τις βασικές πτυχές του έργου αναφορικά με το χρηματοδοτικό σχήμα, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, το εταιρικό σχήμα, τους στόχους, τις αναμενόμενες επιπτώσεις, τα αναμενόμενα αποτελέσματα και τις δράσεις στις οποίες η ΠΕΔ εμπλέκεται.

Ο ερευνητής του ΕΚΕΤΑ/ΙΔΕΠ **Δρ. Διονύσης Γιαννακόπουλος**, παρουσίασε τις επιμέρους πτυχές του παραδοτέου Α.1.3 «Ανάλυση SWOT για τον προσδιορισμό των αναπτυξιακών στρατηγικών στις περιοχές των εταιρών του έργου Decarb», τονίζοντας τη σημασία της μελέτης αυτής στη σωστή διάγνωση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος μέσα στο οποίο θα πρέπει να χαραχθεί μια νέα στρατηγική. Επιπλέον, παρουσίασε στοιχεία αναφορικά με τη διαχρονική εξέλιξη του ενεργειακού τομέα στην Ελλάδα, καθώς και τη θέση της Δυτικής Μακεδονίας σε σχέση με τις υπόλοιπες 41 ανθρακοφόρες περιοχές της Ε.Ε. Παρουσιάστηκε επίσης η θέση της περιφέρειας σε σχέση με τις άλλες περιφέρειες της χώρας όσον αφορά στο εκπαιδευτικό επίπεδο, και στην συμμετοχή της στην έρευνα και ανάπτυξη.

Από το ΕΚΕΤΑ/ΙΔΕΠ υπήρξε επίσης μια παρουσίαση από τον **κ. Βαγγέλη Καρλόπουλο**, αναφορικά με το παραδοτέο Α1.1 «Εκ των προτέρων εκτίμηση οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων από την απανθρακοποίηση των περιφερειών». Ενημέρωσε τους συμμετέχοντες για τη μεθοδολογία προσέγγισης της ανάλυσης, η οποία θα ποσοτικοποιεί τις οικονομικές επιπτώσεις της απανθρακοποίησης στις 9 περιφέρειες που συμμετέχουν στο έργο DeCarb. Στις ίδιες περιφέρειες, θα εφαρμοστεί επιπλέον το μοντέλο εισροών-εκροών (input-output). Παρουσιάστηκαν επίσης στοιχεία αναφορικά με το πλήθος των ευρεσιτεχνιών σε επιχειρήσεις παραγωγής ενέργειας στην Ευρώπη. Υπογραμμίστηκε στο σημείο αυτό το γεγονός ότι η ΔΕΗ απουσιάζει από τον χάρτη των ευρεσιτεχνιών και της καινοτομίας στην ΕΕ.

Ο Διευθυντής του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης και συντονιστής της Ομάδας του Coal Platform της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας **κ. Δημήτρης Μαυροματίδης**, παρουσίασε αναλυτικά την πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης Coal Region in Transition Platform και όλες τις επιμέρους πτυχές που αφορούν στην ανταπόκριση της Δυτικής Μακεδονίας στην πρωτοβουλία αυτή. Στο πλαίσιο αυτό παρουσιάστηκαν οι βασικές στρατηγικές και προτεραιότητες της ΕΕ για μια δίκαιη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλής λιγνιτικής δραστηριότητας με αναφορά στις δράσεις, στις ομάδες

εργασίας και στην οργανωτική δομή. Παρουσιάστηκαν επίσης τα βασικά χαρακτηριστικά του ενεργειακού τομέα στη Δυτική Μακεδονία, οι αναμενόμενες επιπτώσεις από τη μείωση της λιγνιτικής δραστηριότητας, τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία και τέθηκε προς συζήτηση το βασικό ερώτημα της στρατηγικής η οποία θα πρέπει να χαραχθεί μετά το λιγνίτη. Έγινε επιπλέον μια συνοπτική ανασκόπηση των πρωτοβουλιών που πήραν φορείς της αυτοδιοίκησης στη Δυτική Μακεδονία από το 2015 μέχρι σήμερα. Παρασχέθηκαν επίσης οι βασικές πληροφορίες που αφορούν στην έγκριση Τεχνικής Βοήθειας από την ΕΕ (SRSS) και στην πορεία υλοποίησης της τεχνικής αυτής βοήθειας από την Παγκόσμια Τράπεζα που είναι και ο ανάδοχος του συγκεκριμένου αυτού έργου. Στο πλαίσιο αυτό, έγινε αναφορά στο αποθετήριο αναπτυξιακών μελετών που οργάνωσε το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης καθώς και στην διαθέσιμη ηλεκτρονική πλατφόρμα διαβούλευσης προκειμένου να συγκεντρώνονται συγκεκριμένες ιδέες για έργα στο πλαίσιο της μετάβασης. Τέλος, κατατέθηκαν σκέψεις για τα επόμενα βήματα τα οποία θα πρέπει να δρομολογηθούν στο επόμενο διάστημα.

Ο Πρόεδρος του Οικονομικού Επιμελητηρίου **κ. Μανώλης Καρακάσης** επισήμανε ότι η μετάβαση σε ένα βιώσιμο μοντέλο απαιτεί φορολογικά και αναπτυξιακά κίνητρα καθώς και μια συστηματική προσπάθεια στήριξης της βιομηχανικής παραγωγής.

Το στέλεχος της ΑΝΚΟ **κ. Αντώνης Δημητρίου**, υπογράμμισε ότι αυτό που συμβαίνει και αναμένεται να συμβεί πιο έντονα στο μέλλον, είναι μια βίαιη και όχι ομαλή μετάβαση. Στο πλαίσιο αυτό, είναι κρίσιμο να διατηρήσει η περιοχή τον ενεργειακό της χαρακτήρα. Αυτό απαιτεί συλλογική προσπάθεια και συντονισμένες δράσεις.

Ο εκπρόσωπος του ΓΕΩΤΕΕ **κ. Βασίλης Άμπας**, κατέθεσε μια σειρά σκέψεων και προτάσεων αναφορικά με τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται μέσα στα νέα δεδομένα που χαρακτηρίσουν τον πρωτογενή τομέα. Τόνισε ότι μέσα σ' ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον το κρίσιμο είναι να δοθεί έμφαση σε καλλιέργειες που θα είναι ανταγωνιστικές, όπως η δεντροκαλλιέργειες για παράδειγμα.

Το στέλεχος της ΔΕΗ **κ. Δημήτρης Σωτηρόπουλος** υπογράμμισε ότι το πρώτο βήμα στον διάλογο για μια ομαλή μετάβαση σε οικονομία χαμηλής λιγνιτικής δραστηριότητας, είναι ο προσδιορισμός των κλάδων και των τομέων που η περιοχή έχει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και υψηλή προστιθέμενη αξία. Για το λόγο αυτό, θα πρέπει να δοθεί ξανά έμφαση στις αναλύσεις εισροών-εκροών προκειμένου να εντοπιστούν οι κλάδοι επάνω στους οποίους θα πρέπει να χτιστεί η στρατηγική του μέλλοντος. Η άσκηση αυτή στρατηγικής θα πρέπει να δίνει απαντήσεις πρωτίστως στο ζήτημα της απασχόλησης καθώς τα ποσοστά ανεργίας στην περιφέρεια είναι πολύ υψηλά αλλά και στο ζήτημα του εισοδήματος. Αυτό σημαίνει ότι σ' ένα περιβάλλον όπου ο λιγνίτης συνεχώς φθίνει, η όποια στρατηγική θα πρέπει να διασφαλίζει τόσο ικανοποιητική απασχόληση όσο και ικανοποιητικά εισοδήματα.

Ο Διευθυντής Προγραμμάτων της ΑΝΚΟ **κ. Τάσος Σιδηρόπουλος** επισήμανε το διαχρονικό «παράδοξο» της περιοχής που για χρόνια πριν την κρίση, την χαρακτήριζαν υψηλά εισοδήματα και ταυτόχρονα υψηλή ανεργία. Το αίτιο του φαινομένου αυτού τόνισε, είναι το διαρθρωτικό πρόβλημα του τοπικού παραγωγικού συστήματος. Παρόλα αυτά υποστήριξε ότι ο ενεργειακός κλάδος θα πρέπει να συνεχίσει να έχει μια εμβληματική θέση στην τοπική οικονομία, καθώς η μελέτη εισροών-εκροών που έχει εκπονηθεί από την ΑΝΚΟ, έδειξε με σαφήνεια ότι ο κλάδος αυτός έχει πολύ υψηλή συμβολή στην απασχόληση.

Το στέλεχος της ΔΕΗ **κ. Γιάννης Παναγιωτίδης** ενόψει των εναλλακτικών σεναρίων που θα προκύψουν λόγω της απομείωσης των δραστηριοτήτων της ΔΕΗ, σημείωσε ότι θα πρέπει να εξεταστεί και η αξιοποίηση του βιομηχανικού τουρισμού. Επιπλέον, οι εγκαταστάσεις της ΔΕΗ είναι εξαιρετικές τόνισε για εκπαιδευτικούς σκοπούς, σκοπούς (εργαστήριο στροβιλομηχανών, μηχανουργικών κατεργασιών, καύσης και περιβαλλοντικών επιπτώσεων) καθώς προσφέρονται για πρακτική εξάσκηση σε ειδικότητες που ανταποκρίνονται σε ανάγκες της αγοράς εργασίας. Θα πρέπει να εξεταστεί η δυνατότητα ανέγερσης με τον υπάρχοντα εξοπλισμό Μονάδα παραγωγής θερμότητας με παράλληλη καύση λιγνίτη και βιομάζας της περιοχής. Τέλος οι αποθηκευτικοί χώροι που είναι πολύ μεγάλοι μπορούν να χρησιμοποιηθούν για αποθήκευση βιομάζας.

Ο Διευθυντής του Cluster Βιοενέργειας και Βιοοικονομίας **κ. Γιάννης Φάλας**, αναφέρθηκε στη σημασία της αξιοποίησης της βιομάζας και τον σχεδιασμό μικρών τηλεθερμάνσεων, ώστε ένα μέρος των θερμικών αναγκών της περιοχής και των αναγκών ηλεκτρικής ενέργειας της χώρας να καλύπτεται από βιομάζα που παράγεται τοπικά – και ένα ιδανικό μέρος για το σκοπό αυτό θα ήταν τα αποκατεστημένα ορυχεία της ΔΕΗ. Υπογράμμισε επίσης την υψηλή συμβολή της βιομάζας στην τοπική και περιφερειακή απασχόληση και οικονομία με βάση ευρήματα πρόσφατων μελετών. Υπογράμμισε ακόμη την μεγάλη πρόκληση της βιο-οικονομίας στις νέες παγκόσμιες τάσεις, ενώ αναφέρθηκε σε καινοτόμες προσεγγίσεις και συνέργειες τοπικών επιχειρήσεων με μεγάλες επιχειρήσεις και ερευνητικά ιδρύματα, κάτι που προσδίδει εξωστρέφεια και σημαντική προστιθέμενη αξία. Επίσης αναφέρθηκε επιγραμματικά στις ενδιαφέρουσες προοπτικές παραγωγής υδρογόνου στην περιοχή από διάφορα απόβλητα ως Ανανεώσιμη Πηγή Ενέργειας. Τέλος, εκτίμησε ότι ανοίγουν ευκαιρίες και στον χώρο της εκπαίδευσης στην οποία θα μπορούσαν να εμπλακούν και στελέχη της ΔΕΗ με επέκταση των δραστηριοτήτων ακόμη και στον Βαλκανικό χώρο.

Ο Δντης σχεδιασμού και Ανάπτυξης την ΔΙΑΔΥΜΑ **κ. Κώστας Τσιόπσιας** αναφέρθηκε αναφέρθηκε στις μέχρι σήμερα παρεμβάσεις της εταιρείας σε θέματα διαχείρισης αποβλήτων και περιβαλλοντικής προστασίας και τόνισε τις δυνατότητες που υπάρχουν αναφορικά με την ενεργειακή αξιοποίηση των προϊόντων και των υπολειμμάτων της

μονάδας επεξεργασίας απορριμμάτων για την παραγωγή ηλεκτρικής και θερμικής ενέργειας.

Ο Διευθυντής του ΑΗΣ **κ. Αλέκος Σουμελίδης**, τόνισε ότι η διαδικασία μετάβασης της περιοχής σε ένα εναλλακτικό οικονομικό παράδειγμα, απαιτεί αυστηρές μεθοδολογικά προσεγγίσεις στρατηγικού σχεδιασμού. Στο πλαίσιο αυτό, οι εξωτερικές επιδράσεις και ο βαθμός αστάθειας του εξωτερικού και εσωτερικού περιβάλλοντος μπορεί να αποδειχτούν καθοριστικές σ' έναν τέτοιο σχεδιασμό. Στο πλαίσιο αυτό σημείωσε, θα πρέπει να εξεταστούν σενάρια στρατηγικών συνεργασιών τόσο με πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα της περιοχής όσο και με αντίστοιχα ινστιτούτα του εξωτερικού που διαθέτουν υψηλή εξειδίκευση και εμπειρία. Δεν πρέπει να ξεχνάμε τόνισε, ότι το επείγον είναι η απασχόληση και το εισόδημα. Το σημαντικό όμως είναι η διάσταση της αξίας σ' αυτό που θα σχεδιαστεί.